

EFOP-1.4.1-15

Integrált gyermekprogramok szakmai támogatása

EFOP-1.5.1-17 Végtelen lehetőség - Kísérleti program a leginkább elmaradott járások területi felzárkózása érdekében kísérése

A gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer működése

A jelzőrendszer hatékony működésének feltételei

A jelzőrendszer határterületeit a gyermekvédelmi törvény, vagy annak végrehajtási rendeletei, esetleg kötelezően alkalmazandó módszertana jelöli ki, elsősorban a jelzési kötelezettségnél vagy az együttműködési szabályok előírásánál.

A jelzőrendszer hatékony működésének feltételei:

- Megelőzés
- Gyanú esetén jelzés - jelzést tevő a veszélyeztetettség súlyosságát mérlegeli
- Cselekvés - Gyermekjóléti Szolgálat feltárja a problémát, azokra megoldást dolgoz ki, indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez, a megoldási javaslatait gondozási tervben rögzíti, határidőket ad meg, bevonja a jelzőrendszer azon tagjait, aki érintettek a gyermek ügyében
- Intézkedésről visszajelez a jelzőrendszer azon tagjainak, akik érintettek - itt mérik fel a veszélyeztetettség mértékét az összes információ birtokában
- Után követés - szükség esetén az intézkedés fenntartása, meghosszabbítása, vagy megszüntetése és a lehetőségek figyelembe vételével a gyermek családba való visszajuttatása

A jelzőrendszer hatékony működésének feltételei – Gyvt. 17. §

A jelzőrendszer nevesített szerepvállalói a gyermekvédelmi törvényben (1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról) szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében.

A jelzőrendszer nevesített szerepvállalói:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

Integrált gyermekprogramok, valamint járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása

EFOP-1.4.1-15-2016-00001

Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1125 Bp., Szarvas Gábor út 58-60.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- a munkaügyi hatóság,
- a javítóintézet,
- a gyermekjogi képviselő.

Fentiekben meghatározott intézmények és személyek kötelesek:

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Adatok zártan kezelése és együttműködés – Gyvt. 17. §

A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.

Fentiekben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. Az egyesület, alapítvány és egyház kivételével amennyiben a jelzésre kötelezett személy a jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság – jelzésre vagy hivatalból – értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.

A jelzőrendszer szintjei

A gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer alapvetően négy elkülöníthető szinten működik. A szintek területenként strukturáltak. Minden terület működéséért más intézmény a felelős.

Szintek	Intézmény	Feladat
Települési szint – jelzőrendszeri felelős	Család- és gyermekjóléti szolgálat	jelzőrendszer megismerése, tájékoztatása, működtetése és szakmaközi megbeszélések, éves tanácskozás szervezése, intézkedési terv készítése
Járási, vagy kerületi szint – jelzőrendszeri tanácsadó	Család- és gyermekjóléti központ	koordinálás, tanácsadás, jelzésre való felhívás, mulasztás jelzése a kormányhivatal felé, konfliktuskezelés
Megyei/fővárosi szint– megyei/fővárosi észlelő- és jelzőrendszeri koordinátor	Megyei/Fővárosi kormányhivatal	szakmai támogatást nyújt a család- és gyermekjóléti központok járási jelzőrendszeri tanácsadóinak, évente egyszer közösen értékeli a jelzőrendszer működését

Országos szint – Módszertani Főosztály	SZGYF	az észlelő és jelzőrendszer hatékony működésének országos szakmai támogatása, fejlesztése, képzések kidolgozása és megszervezése, szabályozási és módosítási javaslatok megfogalmazása az ágazati irányítás felé
--	-------	--

A jelzőrendszer határterületeire vonatkozó szabályok

Alaptörvény:

Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.

A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.

1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről:

27. cikk: Az Egyezményben részes államok elismerik minden gyermeknek jogát olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi kellő testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését.

39. cikk: Az egyezményben részes államok megtesznek minden alkalmas intézkedést arra, hogy az elhanyagolás, a kizsákmányolás és a durva bánásmód, a kínzás vagy a kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód bármely más formájának, illetőleg a fegyveres konfliktusnak áldozatává vált bármely gyermek testi és szellemi rehabilitációját és a társadalomba való beilleszkedését megkönnyítsék. Ennek a rehabilitációnak és a társadalomba való beilleszkedésnek a gyermek egészségét, önbecsülését és emberi méltóságát fejlesztő körülmények között kell történnie.

Az egészségügyi szolgáltatók jelzési, együttműködési kötelezettségével kapcsolatos jogszabályi háttér:

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. Törvény:

42.§ (5): Az egészségügyi alapellátás és szakellátás területén működő egészségügyi szolgáltatók feladataik ellátása során kiemelt figyelmet fordítanak a gyermekek egészségét veszélyeztető tényezők megelőzésére, felismerésére és megszüntetésére. Ennek érdekében együttműködnek a közoktatási, a szociális és családsegítő, valamint a gyermekek védelmét ellátó intézményekkel, személyekkel, és szükség esetén megfelelő intézkedést kezdeményeznek.

86. § (2): A család- és nővédelmi gondozás keretében végzett terhesgondozás során figyelemmel kell kísérni a gyermeket váró nő egészségi állapotát, családi, szociális és munkahelyi körülményeit, továbbá el kell végezni az anya és a magzat egészségi állapotát figyelemmel kísérő külön jogszabályban meghatározott vizsgálatokat.

Integrált gyermekprogramok, valamint járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása

EFOP-1.4.1-15-2016-00001

Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1125 Bp., Szarvas Gábor út 58-60.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Az egészségügyi és hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. Törvény:

24. § (3): A kiskorú érintett első ízben történő egészségügyi ellátásakor – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 17. §-ára is tekintettel – az ellátást végző egészségügyi szolgáltató ezzel megbízott orvosa köteles az egészségügyi szolgáltató telephelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot haladéktalanul értesíteni, ha

a) feltételezhető, hogy a gyermek sérülése vagy betegsége bántalmazás, illetve elhanyagolás következménye,

b) a gyermek egészségügyi ellátása során bántalmazására, elhanyagolására utaló körülményekről szerez tudomást.

24. § (4): Az (1)–(3) bekezdés szerinti adattovábbításhoz az érintett, illetve az adattal kapcsolatosan egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezése nem szükséges.

A védőnők jelzési, együttműködési kötelezettségével kapcsolatos jogszabályi háttér:

Területi védőnői szolgáltatásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet:

3. § felsorolásának vonatkozó részei: A védőnő feladata az újszülött kortól a tanulói jogviszony megkezdéséig a gyermekek gondozása, ennek során a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a házi orvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele,

a gyermekjóléti szolgálat és a házi orvos írásos értesítése, ha a törvényes képviselő a területi védőnői ellátás (a családlátogatás) igénybevételét megtagadja, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

6. § (1) C: A védőnő a gondozási feladatait önállóan végzi, ennek során kapcsolatot tart és együttműködik a gyermekjóléti, a szociális és családsegítést végző intézmények illetékes szakembereivel.

Az köznevelési intézmények jelzési, együttműködési kötelezettségével kapcsolatos jogszabályi háttér:

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről:

46. § (2) : A gyermek, illetve a tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani fizikai és lelki erőszakkal szemben. A gyermek és a tanuló nem vethető alá testi fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

83. § (2) : A fenntartó ellenőrizheti a köznevelési intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát, a szakmai munka eredményességét, nevelési-oktatási intézményben továbbá a gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenységet.

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról:

Integrált gyermekprogramok, valamint járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása

EFOP-1.4.1-15-2016-00001

Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1125 Bp., Szarvas Gábor út 58-60.

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

62. § (1) : Ha a nevelési-oktatási intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

129. § (2) : A nevelési-oktatási intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A rendőrség jelzési, együttműködési kötelezettségével kapcsolatos jogszabályi háttér:

2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról:

2. § (1) : A hozzátartozók közötti erőszak megelőzéséhez kapcsolódó feladatot látják el a törvényben meghatározott alaptervekenységük keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ, gyermekjóléti szolgálat, gyermekjóléti központ, gyermekek vagy családok átmeneti otthona,
- a köznevelési intézmény, a szakképző intézmény és a nevelési tanácsadó,
- a gyámhatóság,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- az egyesületek, alapítványok.

2. § (2) : Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

2. § (4) : Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények, illetőleg a családvédelmi koordinációért felelős szerv a hozzátartozók közötti erőszak megelőzése és a bekövetkezett, hozzátartozók közötti erőszak ártalmainak csökkentése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

A gyermekjogi képviselők jelzési, együttműködési kötelezettségével kapcsolatos jogszabályi háttér:

11/A. § (2) : A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére.

11/A. § (2) : A gyermekjogi képviselő segít a gyermeknek panasza megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását, segíti a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban, a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató esetmegbeszélésén, illetve a gyámhatóság által tartott tárgyaláson az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában.

Integrált gyermekprogramok, valamint járási felzárkózási fejlesztések szakmai támogatása
EFOP-1.4.1-15-2016-00001
Magyar Máltai Szeretetszolgálat 1125 Bp., Szarvas Gábor út 58-60.

SZÉCHENYI

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE